

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utczával szemközi Falcione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölös szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Néptanítóknek egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

A koronázás jubileuma.

A magyar nép ünnepel. Megüli fényvel, megüli diszszal a napot, mely a koronázás huszonötödik évfordulóját jelenti, és a király, a ki ez ünnepélyek központja, lejön hű népe közé, mely hódolattal és szeretettel csüng felkelt fejedelmén.

Európában sehol sem áll fön olyan erős, olyan lebonthatatlan kapocs a fejedelem és a nép között, mint Magyarországon. Itt a királyi család minden öröme egy-szemmind a nemzetnek öröme és a bánat, mely királyunkat éri, kétszeres nagysággal tépi a nemzet szívét, mely minden érverésével a királynak hódol.

A koronázás ünnepe csak megpecsételése ennek a kapcsolatnak, mely nem szűnt meg egy pillanatra huszonöt esztendőn keresztül. A király híven teljesít esküjét és a magyar nemzet megbeszülte alkotmányát, mely állami önállóságának alapját képezi.

Más nemzetek keblében vannak elégedetlenek, a kiknek kiabálása diszsonanziát visz olyan ünnepek hangulatába, melyeket a király és a nemzet üdvös együttműködésének tiszteletére megülnék. Nálunk ilyen elégedetlen nincs és bátran állítható, hogy széles e hazában nincs magyar, a ki az alkotmány helyreállításának ne örülne, és a ki állami életünkben emlékezetesebb napot tud, mint az 1867. június 8-át, mikor I. Ferenc József fejére rá tették a magyar szent koronát.

Ettől a naptól kezdve Magyarország újjáalakult. A régi bajok orvosoltattak, a régi panaszok megszűntek. Magyarországon új élet támadt, Lakossága öntudatra ébredt, ur a saját házában, nem úgy, mint azelőtt, midőn idegenek elnyomták bennünket saját honunkban.

Ha dolgozunk, a munka gyümölcsét mi magunk élvezhetjük, és nem vagyunk kitéve idegenek zaklatásainak, kiknek érzésük, de szívük sem volt a mi törekvéseink iránt.

Ha nagyot alkotunk, hasznosat hazára és népre nézve, akkor önmagunk javára munkálkodunk, mert a a hazában csak a magyar lakik, egy vér és test. Testvérek vagyunk mindnyájan, kik a drága hazát szülőföldünknek nevezhetjük.

Ha ezékat tűzünk ki, áldozatokat kell hoznunk, örömet áldozunk a haza oltárán, mert a magyarok istenének áldozunk, és nem idegen bálványoknak.

Szabadok vagyunk, búske polgárai e hazának, mely fejlődik és gyarapodik az alkotmány védszárnyai alatt.

És ez alkotmány legfőbb öre a király. Boldoggá teszi a tudat, hogy népe az alkotmányban megtalálta jólétének feltételeit és szigorú igazságossággal ügyel arra, hogy ez alkotmány híven megóvassék minden ellenséges befolyás elől.

A koronázás napjának huszonötödik évfordulóján a nemzet visszapillant a multba, és megelégedéssel látja a haladást, melyet e negyedszázad alatt tett. De örömet növeli a jövőbe vetett hit is, mely abban erősít meg e nemzetet, hogy a mi eddig történt, csak alapvetés volt, biztos és czéludatos, hogy ez alapon eljuthassunk a nemzeti és népholdagság tejjel-mézszel folyó édenéhez.

Ügyvédek ünnepélye.

A szabadkai ügyvédi kamara lélekemelő ünnepet áll május hó 29-ikén, melyről e helyt óhajunk megemlékezni. A kamarai intézmény volt hivatala az ügyvédi kart kompakt testületé tömöríteni s ekkép társadalmi faktorra emelni.

Fájdalom, e célt mai szervezetében el nem érhetne, s mégis a Szabadkán s Palocsán lefolyt ünnepély megmutatta, hogy társadalmunk legegészségesebb, legtehetősebb alkotó anyagát az ügyvédek szolgáltatták.

Hogy egy öntudatos szervezet, mely az ügyvédek összetartozó voltát ki tudná domborítani, mily hatalmas faktorrá volna képes az ügyvédi testületet emelni, arról most bővebben nem szólnunk. De föltétlen bizonyítékául

szolgál e tételnek a lefolyt ünnepély, melyen az ügyvédi kamara elnöke köré csoportosulva láttuk a szabadkai társadalmi élet minden rétegét s minden kiválóbb elemét.

Nagyobb népszerűséget, a közszerelet magasb fokát, a tisztelet és becsülés spontánab megnyilatkozását, — mint ez alkalommal a kamarai elnök személyében és személye körül láttuk, el sem képzelhetünk.

Dr. Guln György, a kamara elnöke fönt és lent egyaránt kiváló becsülésnek és elismerésnek örvend.

Egyszerű ügyvéd létere, soha sem aspirálva kitüntetésekre, soha nem fogadva el a hatalomtól semmit, visszavonulva, szerényen teljesítve hivatását, csupán jellemének mindenki által elismert tisztasága s puritán gondolkodásmódja által vivta ki népszerűségét, mely a lefolyt ünnepélyen érte el zenitjét.

A szabadkai ügyvédi kamara elnökének arcképét leplezte le s ez adott alkalmat az ünnepi szónokoknak arra, hogy dr. Guln György egyéniségéről elmondjanak egyet-mást.

Első sorban hangsúlyozták méltatói az ő jó szívét s nemes tettekre való készségét.

A szerény s visszavonultan élő ügyvéd, a ki Szabadka város első s virágzó pénzügyintézetének élén áll, általában, mint a jószívűség s nemeslelkűség prototyp-alakja, jutott a népszerűség létrafokára.

S midőn a kamara arcképleplezési ünnepélyt tisztelte meg, az elismerés oly mérvé nyilatkozott meg körülötte, a milyen ritkán tapasztalható a közélet terén nem működő, az érdeksphaerakon kívül álló férfi életében.

Kétségkívül áll, hogy a szabadkai ügyvédi kamara tekintélyét nagyban növeli elnökének emez imponáló népszerűsége s maga az ügyvédi kar ily vezérlő alak köré csoportosulva nagy súlyt nyerhet a társadalomban.

Fájdalom az esprit de corps még idáig nem fejlődött ki nálunk.

Az imponzás ünnepélyt első sorban az ügyvédek tömeges megjelenése lett volna hivatala emelni; azonban a kamara távolabbi tagjai közül csak igen kevesen adták meg önmaguknak azt a tiszteletet, a melyet pedig a társadalomtól minden alkalommal vindikálnak, s meg

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Mezei kép.

A pitypalaty bár mit beszél,
Szébb a hajnalnál, szebb a dél,
Midőn az arató pihen,
A nap megáll a zenithen.

Midőn a nap delet mutat,
Ne várd öcsém a gazd'urat,
Mert míg ő keresztet vetett,
Rég elhúzták már a delet.

Szent ünnepélyes pillanat,
Oly néma minden ég alatt,
A nép jó izm falatoz,
Ledőlve dús kalászhoz.

Nehéz dolog sovány falat,
De édes a remény miatt,
Ült rajta fagy, hullt rája dér,
Zivatar közt kél a kenyér.

Mező az úrnak asztala,
Mely üresen nem áll soha,
Kalapba hull a friss eper,
Amott piroslik a szeder.

Korsó tarisznya vándorol,
De a kancsó nem jár sehol,
Lelkét kiadta régen ez
De újra kékül a gerezd.

Pillangót kergett a gyermek,
Ringatja lelkét az öreg,
Oly édes álma, honn se jobb,
Mind a két arczán nap ragyog.

A lányka boktrétát kötöz,
Hozza kalászt is kölcsönöz,
Harczról beszél az obsitós,
És képe oly piros, piros.

Pihenjétek; álmodjatok!
Nagy gazda érteket ragyog,
Azért nap, hogy tüzes legyen,
Tüzesebb volt rég nemzetem.

És száll a percz álom gyanánt,
Az édes álmokat és bánd,
Erő van abban, ir aczél,
Szébb a hajnalnál, szebb a dél!

»Munkára! Dörg most gazd'uram,
Kinek csak kurta álma van,
S folytatja mind kezelt sorát:
Csak köszörítik a kaszát.

Hlador.

A szerencse gyermeke.

— Orosz után: Spanyol József Imre. —
(Vége.)

Széles arczán oly ráncok voltak, mint a minőket rendesen mopsli-kutyákon láthatni, s hozontos sarga bajuszával és kiálló kék szemével mindenkit nevetésre fakasztott. Ruházata szegényes, felöltöje viseltes és fényes volt, inggallérjának széle nyakába vágott.

Szinaida beléptekor észre is vette ezt, s azt is, hogy a nagybácsi csizmája egészen keresztül van gázolva s nagy foltokkal megrakva. Összerángolta homlokát; legrégibb csizmáját, hogy egy gazdag és boldog nő nyugalmát megzavarja.

De azután arra iparkodott visszaemlékezni, hogy tulajdonképp mindent ennek a szegényesen öltözött öregnek köszön s nyájasan szolt hozzá:

»Jó estét nagybácsi. Valóban már egészen megfledkeztem rólad, mert te rólung is úgy megfledkezted, hogy sohasem mutatkozol.»

Azán odatartá ajkát s az megcsókolta s így szolt:
»Minek jöttem volna gyakran! Bizonyos vagyok benne, hogy nem nagyon vágyol utánam s mindig féltém attól, hogy terhetekre leszek . . .»

Csengő, mely s kissé rezgő hangja volt. Beszéde gépies szemei a szokottal gyakrabban meredtek meg s izgatottsága folyton növekedett, ha arra gondolt, a mi mondani valója még volt. Egymással szemben ültek le. Dobroff egynehányszor köhécselt abban a reményben, hogy unokahuga beszél majd először s így neki időt fog hagyni arra, hogy összeszedje magát. De az hallgatott, sőt önkénytelenül rá nézett. Epen rozskor jutott észbe, hogy nagybátyja egykor menyire gyötörte magát ő érte, külön munkákat végzett a miniszterium számára, hogy csak le-

hetővé tegye, hogy egy kissé többet fordíthasson öltözetére. Ez még jobban feligazgatta.

»Féltém, hogy terhetekre leszek« ismétlé végre Dobroff, »de ma üzleti dologban jövök . . . azaz nem . . . Csak megakartam mondani, hogy nyugdíjaztak . . . avval a csekély nyugdíjjal, a melyhez jodom van.«

»Valóban?« kiáltá Oblavinc asszony vez lehetetlen!

»Igen nyugdíjaztak s te tudod hogy csak is abból éltem s abból tartottam fenn magam és Anasztáziát . . .»

Szinaida összerángolta homlokát. Nagyon, nagyon kinos volt rea nézve az, hogy Anasztáziát említette. Ez egy jó öreg asszony volt s egy tengerész-tiszt neje, a ki férjének mintegy harmincz év előtt történt halála óta egész életét Dobroffnak szentelte. Kétségtelen, hogy szerették egymást s kölcsönös vonzalmukkal az egész világot bálmulba ejtették . . . mais enfin ils ne sont pas mariés . . . hadd tudja meg a nagybácsi, hogy őt nem szabad említenie . . . Azelőtt ez természetesen egész más volt: Anasztazia nagygazdók háziasszonyának tűnt fel, de később mindent megtudott unokahuga.

És Szinaida nagyon haragudott, hogy nagybátyja őt akkor ezzel a nővel egy lakásban hagyta élni. Valóban több tisztelettel kellett volna lennie!

»Mit kíván?« kérdezte őt hidegen.

Dobroff zavarba jött. Arczának ránczai nevetéséges mozgásba jöttek.

»Nem tudom«, felelte őszintén.

Tényleg nem is tudta. Eljött, hogy a szomorú hírt tudtára adja, abban a reményben, hogy unokahuga részvétellel lesz, s netalán valami eszközt ki fog gondolni, hogy segítségére legyen. Nem is iparkodott azon gondolkodni, hogy minek kell történnie: majd csak kigondol ő valamit. Lehetetlennek tűnt fel előtte, hogy jóságát elfelejtette, s mindazokat a nélkülözéseket, a melyeket kedvéért, mind magára, mind pedig Anasztáziára rótt.

Szinaida nagy határozatlansággal volt; sajnálta a nagybácsit s mégis felébredt benne az ónzás súlyos érzelmé. Lassan, szakadozva, mintegy hangosan gondolkodva így kezdé:

»Bálmulba éjt engem. Ha Wladimir szo galánja, va lamelye hivatalos összeköttetés volna, őnt természetesen protegnál s fáradozna önért. De hiszen tudja, hogy legfőbb gondját az k

nem jelenésük által azt árulták el, hogy nem képesek az ünnepélyben a saját állásuk követelményeit fölszámolni.

Lehetetlennek tartjuk, hogy az ünnepély pontjének föllismerése és méltatása mellett a kar csak egy tagja is távollétével tündökölhetett volna. S hogy mennyire önmegtisztelő jellege volt az ügyvédek megjelenésének; mutatja az, hogy bár igen sokan hiányoztak, e hiány absolute nem volt éreztető.

A tórnór sorokban föl-fölkönni idegen alak csak nyert ottléte által, ellenben a távollévők egyszerűen nem léteztek.

Az ünnepély lefolyásáról következőkben értesíthetjük olvasóinkat:

A szabadkai ügyvédi kamara május hó 29-én tartott rendkívüli közgyűlése szokatlannul impozáns volt. A közgyűlés — a nagyszámú résztvevőkre való tekintettel a szabadkai takarékpénztár patulójának egy e célra kijelölt díszes helyiségében tartott meg s ott láttuk az alkalommal nemcsak a kamara költőjainak nagy részét, de Szabadka város intelligenciájának is kimagasló alakjait.

A gyűlés a kamara alelnöke Szutrély Lipót bajai ügyvéd, a bajai takarékpénztár igazgatója nyitotta meg, megleően üdvözölve a jelenlévőket s kifejtve a rendkívüli közgyűlés célját s jelentőségét. Elmondta, hogy a kamara már két év előtt elhatározta elnökeinek arzenkét lefektetni s a kamara közgyűlési tervet azzal földolozni. A képet Szirmay festőművész elkészítette s most ünnepélyesen le fog lepleztetni. Kéri a közgyűlést, hogy egy három tagú bizottság küldjön dr. Gulya György elnökért, fölkerve őt, hogy az ünnepélyen legyen jelen.

Csakhamar meg is jelent dr. Gulya György a bizottság kíséretében a jelenlévők élénk eljenzése közepett a teremben, mire Szutrély emlékedett szellemű beszédben méltatta érdemét az ügyvédi kamara s a szabadkai társadalom, valamint a városi törvényhatóság körében, kiemelve, hogy benne tisztelői mindig a jó szív s nemeslelkűség mintaképet fogják tekinteni s meg fogják őrizni kegyelettel ama képet, mely az ő nemes vonásait örökíti meg az utókor számára.

A beszéd egyik megfelelő pontjánál lehullott a lepel az arzenképről s a közönség viharos éljenekéje tört ki.

Dr. Gulya György meglátva köszönte meg a kitüntetést, melyet — úgymond — mivel sem érdemelt meg, ambar beismeri, hogy intenciót tiszta szívből fakadtak s célja volt embertársainak hasznára való.

Beszédét folytonos eljenzés szakította meg s befeljeztével szólni nem akart ovatiók hangoztatás föl.

Végül dr. Békeffy Gyula ügyvéd indítványozta, hogy úgy az alelnök üdvözölő szónoklata, valamint az ünnepeltnek erre adott válasza jegyzőkönyvbe igitattassék, mit a közgyűlés egyhangú éljenekéje fogadott el. A közgyűlés befeljezte után, delutáni 1 órakor különvont vitte az ünnepet ülő közönség a kies Paliesra, hol díszlakoma volt tartandó. A résztvevők száma tullehalta a százötvenet s ott láttuk gr. Kállay szabadkai főispánt, Zádor kuriai bírót, dr. Vasdényi szabadkai törvényszéki elnököt a bírói kar kíséretében, a város polgármesterét s főbb tisztviselőit s az ügyvédi kamara tagjainak legnagyobb részét.

Az első tisztelet dr. Pankovits Andor kamarai titkár mondotta az ünnepelt férfira, kinek ő — úgymond — tantánya, de kinek atyjá földulatát most férfikorának teljében is gyakran érzi s ki iránti halájanak óhajt ezuttal kifejezést adni.

A sikerült szónoklatot sürű éljenekéje szakították meg s befeljeztével viharos ovatiók követték. Aztán dr. Vasdényi törvényszéki elnök adott meglehangú kifejezést a bírói kar elismerésének az ünnepelt iránt s kijelenté, hogy az ügyvédi karban mindig a bírói karral egyrangú faktórt tisztelte az igazságszolgáltatásnak.

pezi, hogy függetlenségét semmi se zavarta meg. Ez okból nem is vallalt hivatalt. A mi a pénzbeli segélyt illeti, nagyon jól fel fogja tudni fogni, hogy ráni nézve a legnagyobb mértékben kínos volna őt kérésekkel rokoniám számára terelni, mikor ő értem oly sokat tett.

Dobroff elpirult és felállt.
»Boeass meg,« szolt »látom, hogy hiába toldultam hozzád, s hidd el nekem, hogy ezt most nagyon is sajnálom. Szégyeld magad, Szina, szégyeld magad. Elutasíthatlak, úgy ideig megvigasztalhatlak s tudomra adhatlak volna, hogy nem akarsz segíteni . . . de nem ily szarazon, ily szívtelennel! . . .

Oly siralmasan nézett ki, a mikor hatalmas természetét kicsiny hűgűhöz lehajta, hogy Szinaidat rogtón számalom és szégyen fogta el. Hirtelen lerazta hidegségét, valami felfort benne, mintha lelkeben egy rég elfelejtett, gyermekkorában kedves elem ébredt volna ismét fel.

»Nagybácsi, ön nem értett meg engem!« kiáltá mohón, ajánlani akartam önnek . . . megmagyarázni akartam, hogy pénzt nem adhatok . . .

»Hát kértém én valamelyet?« kiáltá Dobroff, önkénytelenül mintegy fenyegetőzve hozzá lépve.

Nem, nem, — tudom! Csak ajánlani akartam önnek, hogy lakjék nálunk. A felső lakás házukban egészen üres . . . Nyugodtan, gond nélkül élhet . . .

»Ez hova Anasztáziával? A szegényházba? Mert hisz ti erényes emberek, nem engeditek meg, hogy velem jöjjen . . .

Szinaida elszörnyedve csapta össze kezét.

»Különös nézetei vannak önnek nagybácsi!« kiáltotta, a mi helyzetünkben . . .

Dobroff hátt fordított nekí és elhagyta a szobát. Oblaván asszony érthetetlenül nézett utána; akkor aztán vállalt vont s mint az előbb könyveden lebege és a közbe eső tükörbe tekintgetve férféhez tért vissza.

»Istencem!« gondolta, »mily halás vagyok irántad, hogy gazdag vagyok. Csodálatos mennyire elrontja a szegénység az embereket . . .

»Nos?« kérdezte Wladimir, a mint ismét a szobába lépett

»Semmi, ezatszélenség!« felelte Szinaida hanyagul s angol lapját ismét kezébe vette; aztán hozzátette: Mégis sajnálom, hogy nem mentünk színházba . . .

Dr. Gulya György válaszában humorosan történetét beszélt el a római jogászok köréből. Egy klasszikus jogászok lázosságú töréssel vádolt nő kellett megvédeni; s élelmes fískális odaállította védenézet a bírói forum elé s midőn szépségét esetelni kezdte, egyszersmind leránta kebléről a ruhát, így vesztegetve meg a bíróság érzékeit, mire védenézet föl is mentették. Az őt magasztaló Pankovits is elhallgatta hibáit s csupán szép vonásokat állított felőle szemlélet elé, miáltal megvesztegette a bíróságot, melynek elnöke dr. Vasdényi meg is hozta a fölöment ítéletet. Ö azonban nem apellált, mert a közönségen helyesül eljenzésével már is elárulta elfogultságát, tehát sikert úgy vesztet el, mint a Polharát az ügyvédi karra s a jelenlévőkre írta. E szellemes tosztot a közönség nagy tetszészajjal fogadta. Aztán Reinitz Márk ügyvéd szóllalt föl s emlékedett szemlennel magvas beszédében Kállay gr. főispán érdemeit méltatta, mit a közönség gyakori helyeslés és eljenzéssel kísért.

Gr. Kállay a fölközönyt viszonozva, ismét dr. Gulya György érdemeit méltatta s hozzászólta beszédében meutatta ki, hogy dr. Gulya a város törvényhatóság elteleben is elszórán tényező, a kinek tanácsát minden szívesen veszi s vette eddig is igénybe. Mamuzits Lázár polgármester szintén az ünnepelt életi s elmondta, hogy hanyfőle minőségben szolgálja dr. Gulya a város érdekeit. A sikerült tosztot hosszas eljenzés követte.

Talpraesett tosztot üdvözölte még Farkas Zsiga szabadkai ügyvéd Zádor kuriai bírói, ki ismét dr. Gulya Györgyre mondott szellemes aperékben bővelkedő tosztot. Fölközönyt mondott még dr. Molnár Gyula a kamara alelnöke Szutrély Lipótra, az ismét az ügyvédi karra, Szabotich albró a hazafias közönségre s dr. Békeffy Gyula Szirmay festőművészre. A késő delutáni órákba elzúzódt banquette a jelenlévők derült hangulata s jó kedvének számos tanujele között oszlott szét, míg egyrészt Piros Józsa józú zenéje mellett folytatta a mulatozást a késő éjjeli óráig.

Öhajtandó volna, hogy az ügyvédi kar testületi szellemének föleléstése céljából a kar tagjai gyakrabban találkozzanak a fehér asztal mellett, miután a kamara zold asztalánál nem igen szoktak összejönni.

Egyébíránt nem akadhat gyorsabban oly kiváló förfü tiszteletre rendezendő ünnepély alkalmatossága, milyen dr. Gulya György. ki iránti elismerésünket ki is készséggel jelentjük ki.

Országgyűlési napló.

— **Május 28-án.** — A képviselőház mai vitája élénk csatározásból állt, melyben Vikár István, Penyessy Ferenc, Vajay István és Helfy Ignác vettek részt. Személyes kérdésben pedig felszóllalt Györfy Gyula és Tisza István.

Penyessy Ferenc a jelenlegi kormányt vette védelmébe, s megtámadta azokat a képviselőket, a kik a választásokon a kath. pontokat aláírták. Vajay István ellenben a kormányt támadta azért, hogy még a kath. alapokra is ráette kezét. Helfy Ignác szellemes gunyval figyelmeztette Tiszta Istvánt, hogy liberáliszmus érdekében tett felhívását nem az ellenzékhez, hanem a kormányparthoz kellett volna intéznie; a mi pedig gróf Csákyknak a zsidó vallás recepeziójára tett utolsó nyilatkozatát illeti, az szoló előtt úgy tünik fel, mintha az csak az ellenzék pressziója következtében adatott volna meg. A vita folytatása hétfőre maradt.

Ülés végén Berzevicy Albert államtitkár tett rövid nyilatkozatot Visontai tegnapi beszédére, s kijelenté, hogy ő a zsidókat az antiszemita korszak virágjában is vélte a képviselőházban.

Aztán Babó Emil intézett interpellációját a honvédelmi miniszterhez. Pázmány Dénes pedig a miniszter-elnököz a Tisza László jelentése következtében, melyet a Klapka temetésére vonatkozólag tett. Pázmány interpellációjára zajos jelentetkekre nyujtott alkalmat.

— **Május 30-án.** — A kultuszminiszteri költségvetés általános tárgyalása, helyesebben mondva: az elkeresztelési vita, ma, hála a majusi kánikulának, véget ért. A Sandor-utcai üvegház gyilkos atmoszférájában végképp elbagyadt minden figyelem és érdeklődés, és Veres József, Hévizy János és Gyúry Ábrahám, bár az első kettő ékesszavu orátor, a harmadik meg gróf. inkább csak a lelkiosmeretük megnyugtatóasáért beszéltek, mert halgatókra ugyan nem számíthatnak. Lanyha figyelem kísért Berzevicy Albert államtitkár hozsu beszédét is. S általános örömet okozott, midőn utána az elnök a vitát berekesztette. Röviden szóllott meg Csáky miniszter, élénk érdeklődést kelte az elkeresztelési rendelet létrejöttére s a modus-vivendi-keresésre vonatkozó némely adattal, valamint az Irányi-féle határozati javaslatot elfogadó nyilatkozatának magyarázatával. Végül Hieronymi előadó beszélt, intranzigens szabadelvű kijelentéseivel nagyobb tetszést aratva a szélsőbalon, mint a saját pártján.

Holnap még Irányi Dánielt illeti a szó s szavazás után áttér a ház a tárcza részletes tárgyalására.

A zárvizsga.

Írta: SCHLOSZ LAJOS.

(Vége.)

És ennek helyességét nem tudom átlátni. Az én növendékeim vizsgálataására tartós cenzurá van szükségem, s ez kimerítő csak akkor leend, ha egy évi munkából áll, egy évig tartandó. Ez az én nézetem a vizsgáról, mint a növendék számadási napjáról. Mint számolatlan meg azon tanítóit, a kinek tisztét és tekintélyét az ily színészes mutattványok nem hogy emelnek, sőt inkább csökkentik s alacsonyítják. Én részéről működéseim mindig olyannyira nyilvánosnak tekintem, hogy annak meghallgatásától és megnézésétől egyetlennyel szülot, egyetlennyel igaz ifu barátot visszautasítani nem fogok; az eluljáróság pedig

e jogával kérés nélkül is élhet és szokott élni. A ki tehát meg akarja ítélni a tanító tanítási működését, az sziveskedjék tanítását meghallgatni! Legkevesebbet tanít a tanító a vizsgr, úgy szólván, hogy ő ott nem is tanító. Erre nézve egy híres tanító vallomását hallám, a ki azt mondta, miszerint ő a vizsgán földmást unatozik, mert ott nem tanítathat, csak szenvedőlegesen hallgat. Már pedig ki akarja a tanítóit tanító tisztére nézve ott megítélni, a hol ő unatozik? s hol a százsor kihallgattak a közönség kívánatára s kedvéért futtaban meg egyszer kihallgattja?

Lássuk immár a vizsgának egy másik célját! Halljuk, mit mond erről a szüle, s mi végett kívánja ő a vizsga tartását? Szülekétl tudom, hogy ök az ilynemű nyilvános vizsgákat nem nézik egyének, mint tanünnepélynek, a melyen a család nagyreményű sarja nyilvánosan lép föl, s pedig a maga körében már úgy mint szereplő. S úgy látszik, ez okból készítették a gyermekeknek már előre a vizsgálati új ruhát; ez okból örülnök s remegünk jobban mint gyermekünk, a midőn ő szülotatit fel, mi szeretnénk érte felelni, s mi remegünk, a midőn gyermekünk a feleletben elakad. Mert tan eszunkbe jüt akkor a már emittett következtetést vonó okoskodás, miszerint a gyermekről a szülőre s a szülőről a gyermekre szokás itélni. Ha tehát a vizsga ünnepély: akkor a szüle gyermeke nézve nem fog egyebet kívánhatni kitüntetésnél. Gyermekeit elsőnek öhajtatja, úgy a rangülésben, mint a szorgalmasatlyozásban, úgy a tárgy előadásban, mint a dícséretben, — a mi pedig kész lehetetlenség. Mert első — a hol t. i. első és utolsó szoktak lenni a növendékek között, — én legalább sem első, sem utolsó nem ismerem növendékeim között; — első, mondom, mindig csak egy lehet, habár mindenik is az öhajtana lenni, utolsó pedig senki sem kíván lenni. Jóllehet ez a szülő részéről természetesen a szeretet kifolyása, s én csak a jó szülot ismerem meg azon, ha neki mindnyok gyermeke első s ha azt mindenütt elsőnek kívánja; csakhogy ez így a tanítóval az iskolában nem történhetik meg, nem azért, mivel egészen másféleképen osztályoz az érdembőre s ismét másféleképen a pusztán szerető. A vizsgán e szerint minden gyermeket kitüntetni nem lehet, kivált, ha a tanító igazán érdem szerint jár el e tisztében; de a szülot minden aron kitüntetést kíván, ez lelkek, öröme, ez vigasza és boldogsága.

Menjünk most at a növendékre s figyeljük meg őt, valjon minek tartja ő a nyilván vizsgát? s itt ismét nem akarnék kivételes esetekbe bocsátkozni, hanem szólni a nagy többségről. A növendékek, — tapasztalásból tudom, a vizsgát nagyobbára jutalomoztó nyilvános eszelekménynek szokták tekinteni. De hol a jutalom észszerű fogalma szerint, az egyiknek kitüntetés s megdícsérés jüt, ott egy másik szégyen s megaláztatás érhet. Mennyiben lehessen rugó és nevelési ósztón a dícséret, s mennyiben riasszon el a gonoszag — s hanyagtol a nyilvános megdícséret, vagy épen gyalatlatos? azt itt kutatni nem akarom. Az én nevelési szótáramból e két tényező, — mint nyilvánosan ható eszköz — ki kétségbeeszt. A tanító azonban merek mondani, miszerint működésében mindig leggyengébb növendéknek tapasztalam lenni azt, a ki legtöbbször kívánt jutalmaztatni, a ki legdicsvágyóbb volt; mert a midon e rugó megszűnt, akkor ő is megszűnt tanulni. Másrészl meg sajnáltam azon tanítványomat, a ki másféleképen nem akart jóra indulni mint fedve, megszegyenitve s korholva. Mankon jár az a nevelés, melynek növendékei külső érelyosztónzókra és vétekaritókra szorul, mint a milyen a dícséret és szégyen. Az érely statisztikáját meg nem írta meg senki úgy, mint szokás a gonosztevék számvonatát megírni; de ha az megtörténne, kíváncsi volnék tudni, valjon melyik rovatban tatalatnék több egyén, a ki első nyilvános megdícsérés, vagy at első nyilvános megszegyenitést értett el a jótól, míg végre a bünosok rovatába került? Annyit mindenesetre igaznak vall az érkeletán, miszerint a bűnhöz két ut vezet; — egyfelől a büsag, másfelől a szégyen és elcsüggesztés.

Itt csak a böles találhatja el a boldog közepét, a biztató és kímélő rendszert; én pedig a nevelőt bölesnek kívánom. Ki növendékeket a vizsga kivétel, — de magam sem teszem, — én legfeljebb csak kötelességének teljesítését szoktam elismerni, másrészl meg biztatom a gyengébbest; — de a ki őt megdícsérné, az engemet szbezne, a tanítót. És meg kell vallanom, hogy mindannyiszor vérzik szávem, valahanszor gyermeket gyermek jelentéteben magasztaltatni hallok; de még jobban vérzik lelkem, ha valaki növendékeket nyilvánosan gyalázni meri. A sérelem rajta történik, de tájdatam én fogom érezni.

Menjünk ismét tovább s lássuk, minek tartja, s minek tarthatja ő? Ha röviden akarám magamat kifejezni, azt mondanám, hogy ő azt nem tarthatja másnak, mint hozsu munka dióhéjba szorított mutattványának. Vagy annak a miül az azok által tekintetik, kik megtartását tisztul teszik a tanítónak. S ezek egyfelől a szülek, kik ünnepélyt kívánnak, s másfelől az eluljáróság, a mely tanszamadást igényel. De értekezvén már arról, miszerint e kettős rész eltem el nem érhető, részint hibás, lássuk, nem akar-e a tanító ezeken felül még más célit is elérni a vizsgával? Igen is akar. Ö előtte a vizsgának egyfelől határkönek kellene lennie az elmut tanodai idősakra nézve, másfelől pedig szükséges feltételnek a következő osztályba való belépésre nézve, s így szerintem a vizsgának feljebbletési célja van. Ajtó az, a mely az egyik teremre záródva egy másikba nyílik. Mielött t. i. az új haladás szakba lépne a növendék, szükséges, hogy bevallják: valjon elég érettséggel bír-e, rendelkezik-e elég készséggel, hogy az új tanmező mivolejét avatassák? A vizsga tanulmányi vallomás a multa, és tanulmányi avatás a jövőre nézve. Minden növendéknek vannak fokai, minden haladásnak van lépcsőzete, s ily tanfok, ily tanlépcsőzet a vizsga is. Feltevé barn, adjuk meg a vizsgának a feljebbletéti célt, kérdem ki fogja-e rövid, nyilvános, ünnepélyes, némely esetben talán szándékosan az ámitásra számított vizsgából a növendékeket megítélni, hogy ki mehessen feljebb, ki nem?

Biznők inkább ezt is a tanítók lelkiismeretére, tisztukbeni

eljárásuk hűségére, biznók az intézet tanítókarára s biznók ezek-
kel egyetemben az intézet előjárására; és fogadom, hogy így
eljárás mellett iskolánk mind tanulmányi, mind nevelési tekintetben
sokkal tökéletesebben felelhetnek meg a kor tudományi és erkölcsi igényeinek!

Megyei s helyi hírek.

* **Felhívás és kérelem Zombor szab. kir. város lakosságához!** Junius hó 8-án fogja ünnepelni a haza 0. századi apostoli királyi Felségeinek, szeretett uralkodóinknak Szent István királyunk magyar királyja történet megkoronázásának huszonegyedik évfordulóját. Ha végig tekintünk hazánk negyedszázados haladására, s haza minden igaz fia előtt ünnepelünk, hogy valjék e nap emlékeztető, fénytelj leendő megtartásának határozta el a város közönsége is. A törvényhatóság bizottság határozata alapján van szeresésem Zombor szab. kir. város polgárait felkérni, miszerint házaikat junius hó 7-én és 8-án örömmel külső jelenléti lobogozással fel, 7-én este pedig ablakaikat világítsák ki. A király és a haza iránti szeretet ezen külső kifejezése is szolgáltatson érzelmeinkről való bizonyosságot. Zombor, 1892. évi május hó 30-án. Dr. Csáhsz Béno polgármester.

* **Párbaj.** Junius hó 1-én hajnali 4 és 5 óra között pisztolypárbaj ment végbe a Bezdán község melletti Kozára erdőben. Olvasónk esodálkozással fogják olvasni, hogy ezután dr. Fratriesevics Ast Vincez hely. ügyvéd által szemkötő Popovits Sebő megyei alveáltárnoknak. Bökesebb két embert keresve s tudnánk találni arra, hogy ügyüket pisztolyra bízzák, de azt is meg kell örökíteni, a mi e két gentlemanlyly komoly s vezetéssel vállaltó utra készített. Múlt hó 28-ára egy kis barátságos „ellenzék” vacsorára hívta meg dr. Donozlovits Vilmos hely. jól ismert és népszerű orvos az itteni nemzeti párt végrehajtó bizottság s azonfelül Popovits Sebő megyei alveáltárnokot. Vacsora közben dr. Fratriesevics Ast Vincez azt a tréfiás megjegyzést tette, hogy „mit keres az ellenzék tabornban mamuk?“, a mit — Popovits rossz néven vette; de megtétele s súlyos sértést dr. Ast azaz is, hogy kezintás közben néhány csepp hót Popovits nyaka közé espoentelt. Denique ebből mánap kihívás következett, ugyanis Popovits, Maizen szab. áll. főhadnagy és Seultti megyei orvosok által provokáltatta dr. Astot, a ki maga részéről Spizer Ágostont s dr. Dudás Gyulát nevezte meg segédjei gyantáit. Dr. Ast segédjei kijelentették felük megbízásából, hogy az nem volt sértő szándékuk Popovits irányában, de Popovits bocsánatkéri követelt, mire dr. Ast segédjei nem láttak semmi okot fenforgni. A sérdők ennek folytán megállapították a fölteteleket, mely szerint pisztolypárbajnak kellett f. hó 1-én hajnali 4 és 5 óra között 25 lépésről egyszeri golyóváltással végbementi, a mi annak rendje s módja szerint meg is történt, minden szeresétsé-
lenség nélkül. — Near igaztrálhatjuk ezt esetet a nélkül, hogy a legkomolyabb aggodalmaink kifejezést adjunk a párbajmáma hlyeten epidemikus terjedése fölött. Ha már egy ártatlan megjegyzés vagy egy kiesordult borus pohár miatt is párbajozni fognak a legbőlebb emberek, akkor hermetice zárkozzunk el egymás elől vagy végreledelkezzünk s szerződésünk néhány Sztraky Norbert. Mi az előadott tényállást megbízható forráshól vetjük s lehetőleg hiven adtuk elő: de úgy találjuk, hogy abban legesekelyebb ok sines párvászkodásra. — Itt volna az ideje, hogy a btk. 293 és következő §-ai, melyek a párbajt államfogházzal rendelik büntetni, némileg módosítsanak.

* **Városunk törvényhatósága** május hó 28-án a városba utonnan átalakított nagyteremben közgyűlést tartott. Napirend előtt Soudor Béla főispán a mult hét két nagy halottjáról Baross és Klapárol emlékszik meg. A város részvételenk jegyzőkönyvileg leendő kifejezést s részvételt szerkesztést Baross övezgyéhez indítványozza, a mit a gyűlés egyhangulag elfogad. Ezután következett a polgármesteri jelentés, melyből a következő pontokat emeljük ki: Az egészségügyi viszonyok e hónap folyamán elég kedvezően alakultak, habár teneselő törlőbban egy pár megbetegedési és haladási eset fordult elő mégis öröndetes ezen veszélyes betegségek szembetűnő apadásra. Ezebb komolyabb járványbetegség nem fordult elő. A fertőző betegségek közt a barányhírnő szörnyoson maulkozott az elmi iskolában pedig ragályos jellegű fölvirágzó lépett fel nagyobb mérvben. Tekintettel ezen betegségek ártalmatlan jellegére s lefolyására, különös intézkedésre nem volt szükség. — A törvényhatóság utalozott javítása a kedvezőtlen időjárás miatt csak részben volt eszközölhető eddig a szivaci, bcsai, apatini és magyar utak javítását ki, a sztapári s nemes militusi ut javítása pedig jelenleg van folyamatban. — A közevsi munkálatok szintén megkezdéden, jelenleg a szivaci ut átközése van folyamatban. A közevsi munkálatok szükséges anyag nagyobb részét a vállalkozók mar a helyszínen szállították. — A nagyterem átalakítás munkálatai a nagyterem feleletti padlásrészfelőlése és a föltézt kijavításának kivételével mind befejezést nyertek. — Az adóbejáras körül észlelt szabályellenességek folytán e hó 19-én Lukits Felix házispánziara végrehajtó ellen a fejelemly eljárás előző vizsgálat elrendeltetett, egyidejűleg pedig nevezett a terhére elő súlyosabb beszállítás alá kerülő körülmény folytán hivatalos állásolt s feljegyzéseket, egyttal teendőnek más munkárol által leendő ideiglenes ellátása iránt intézkedés történt. Tudomásul vétetik. — Ezután Barthal biz. tag kérdést intéz a polgármesterhez, hogy mennyibe került a nagyterem átalakítása, mire a polgármester azt feleli, hogy az 1300 frt előírnyozott összeg túllépe nem lesz. A padlózást és mennyezet költségeit a házi pénztárból, a butorok a szepészeti alaphól s a terem kifestése s túllököl által rendezett mulatság jövedelemből látták előllátva illetve beszerezve. Barthal ezután a terem asztukijáit és a terem berendezését kifogásolja. Vadas, Domotör és Kozma felszólalásai után végül napirendre térnek. A közgyűlés fontosabb tárgyai ezek voltak: A belügyminiszter a bukovezi ugarföldnek berbeadás iránt hozott határozata, Konyovits Illés által benyújtott felebbezést elutasította. A koronázási jubileum programja a következőkben lett megállapítva; junius 7-én este a város ki-
világítása, 8-án d. e. ünnepélyes istentiszteletok s egyházi szónoklatok, a város szegényeinek megvendégelése, d. u. 1 órákor bankett a színházi szállóban. — A szülésnél állásra szótöbbséggel Szemek Erzsébet választott meg. — A közgyűléstól jövevény vonatkozólag utasítottat a kapitányosság, hogy értekezék a helybeli mérsárosokkal, vajjon nem-e nélkülözhető a jövevény; miután az átalakítási költségek sokba kerülnek. — A városi földök haszonbérbeadás iránt megtartott árverés eredménye jóváhagyott, minthogy a földet csakugyan a lehető legmagasabb árban adták ki. 37 frtől 47 frtig holdanként. — A Gyaloak ösztöndíj tulajdonát képező földök (124 hold) 2000 frt adattak ki bérbé Georgevics Kosztának. — A Falezióné-féle ösztöndíj alapítvány 1897,

tanévi jövedelme 6040 frt 20 kr, kiadás 4199 frt 96 kr. — Dr. Pavlovits Jenő a haztelek mentén elhunolt utcazt területet 570 frttrt váltja meg. — A közepkereskedelmi iskola terveit módosították annyiban, hogy a kapu alja be lesz övezve, a tanári szoba és muzeum ki lesz festve. — A kereskedelmi iskola építészere a 20 0 0 frton felül szükséges 1251 frt 14 kr a 400 000 frtos költségen pénzkészletből lesz beszerelve. — A Szt. Haromszögör rendezése tekintettel a város nagy terhére, egyelőre függőben hagyútk. Klug Antalnak, súlyos betegsége folytán 100 frt segélyt szavaznak meg.

* **Gyászír.** Goldstein Herman helybeli kereskedő f. hó 1-én hajnali 3 órákor életének 65-ik évében hosszú s kínos szenvedés után meghalt. Benne egy tetőfel-talig becsületes polgárait sunkat vesztjük. Nagyszámu családja gyászolja.

* **Az utódok kegyelete.** Jozan esztő parasztaiknak találtak ki azt a jótét meandást, hogy: „minden esuda három napig való!” Anyit jelent ez, hogy az emberiség három napig emlegeti a legdicsőbb dolgokat is, — azután napirende tér fölöttük. E tétel valóságban eredeti módon igazolva egy vidéki lap szerkesztője, a kit egy olvasója megintrepeltt a miatt, hogy Klapka táborunk nekrolóját nem hozta. — A szerkesztő egész naivul kiírkult azzal a szomorú vallomással, hogy mire a lap megjelené-
ndő volt, akkor már Klapkáról nem beszél senki s a publikum már egészen máshol „tartott”, mert komikusnak találta ismét előhuzá-
lódni oly dolgokkal, a melyeket előtte már tövirlőbgyere elmondott a napisajtó. — Van ebben az önvalómalásban valami elsmor-
ritó, de csak első pillanatra. Ha azonban a dolog melyre nézünk, akkor azt látjuk, hogy a font jellemzett mentiség nem quadrál. Klapkáról a hetenként egyszer megjelenő, sőt a havonként egyszer megjelenő folyóiratok is tüzetesen megemlékeztek „elkeltetés” s meg fognak emlékezni róla a napilapok évek múltával és sola se későn. S meztis igazra lehet az apostrophált vidéki lapnak, ha nem akar olyasmit hozni lapjában, a mit az országos lapokból is tud a közönség, csak azt nem értjük, hogy vajjon miért is jelenik meg?

* **Lody-Hypodrom.** Szombaton Egmann Konrád hentessegéd birkózott Petrov Iván atlétával; de legyőzöttet. Vasárnap Tatomir Nenád helybeli polgár állt a sorompókba; harmadszori fogásnál Tatomir eslett a nélkül, hogy legyőzöttet volna; esésében magával rautotta ellenfelét és egyszerre oly látvány túrult a nézők szeméi elé, melyet senki sem remélt; Petrov Iván athléta hátán lezet-léait elhnyjatta legyőzött állapotban fektét a földön. Mindenki meg volt lepve. Az igazgató felugrott helyéből és odasieltve Tatomirhoz a birkózást érvénytelennek nyitványította ki. A nép odaköltötte erre Tatomirnak, hogy ne birkózzék többé, jó volt. Tatomir engedve az igazgató unszolásának negyedszer is szembe-
szállt Petroval és most Petrov kétes győzelmet aratott. Tatomir mánap ismét jelentkezett birkózásra és azt állította, hogy Petrov öt dnlakadás közben vállán harapta. Hatfőn Tóth Mihály helybeli hentes birkózott Petrov atlétával; a felek teljes tíz pecczig birkoztak, de egy sem bírta a másikat földhöz tepelni.

* **Hymen.** Ifj. Reich Vilmos horvati földbírtokos jegyett váltott Breiner Olga kasszonyonnyal Siklóson. — Fleischmann József budapesti kereskedő junius hó 7-én d. u. 4 órákor vezeti útárhoz Fleischmann Janka kasszonyt a bajai tr. imaházban.

* **A főispáni titkárok.** Ritkán bizonyult valamely intézmény olyan nem kielégítőnek, mint a főispáni titkár intézménye. Különösen károsan tapasztaltuk pedig a főispánok a belügyminiszternek azon intézkedését, hogy a miniszterium kebele-
ből fogalmazó gyakornokokat vagy segédfogalmazókat delegált főispáni titkárokk. Ennek a visszas eljárásnak a következményei annyira mutatkoznak, hogy a belügyminiszter a főispáni titkár intézményének revízióját határozta el — mint értesülünk — fővelül azt tüzte ki, hogy ellen állásra ezental lehetőleg a megyei aljegyzői vagy tiszteletbeli jegyzői személyzetből történjen a kinevezés.

* **Ánkelt az árvaügyek érdekében.** A helygí igazgatás keretében az árvaügyek alig van valami elhanyagoltabb közzgazatási ág. A belügyminiszterium naponként érik az idevonatkozó intézkedések hiányosságait. Ennekfolyán a belügyminiszter elhatározta, hogy ezen fontos humanitáris és közzgazatási ügy érdekében, a megyei és köztörvényhatósági árvaszerk elnökök részvételével, ánkeltet hív össze meg ez év folyamán. Az idevonatkozó javaslataban — egyebek között — a magánygatók felte-
lésének elve is szigorúan érvényesítésre lesz meg pedig akként, hogy a magánygatók az illető hatóság részéről bármikor is azonnali felelősségre lesznek vonhatók.

* **Vállalkozás.** Az alább jelzett munkálatoknak vállalatba fadása végett május 19-én ártes volt Zomborban az alispáni hivatalnál, a munkálatokat következők kapták meg és pedig: 1. az óker-ösveit uton szükséges felghadnak 1220 frttal előírnyozott építést Lőwenberger Jakab úvidéki vállalkozó 1085 frtt; 2. ugyanazon uton a hid feljörának helyreállítását (433 frtt); Lőwenberger Jakab 320 frtt; a zombor-buzdáni utvonásra szükséges 1500 m³ homok szállitását Hirschelben Gusztáv köbmetérnek 1 frt 50 krtr; 4. az ó-beesei gőzház állomáshoz vezető lassított kövezet utunk 3982 frt 27 krral előírnyozott kavicsos utat való átalakítását Guttmann J. úvidéki vállalkozó 2900 frtt; 5. az ó-futak-úvidéki és palanka-eszebi utakon létesítendő utkapó háznak 3242 frttal előírnyozott megépítést Horváth Károly nemet-palankai lakós 2589 forintért.

* **A pátriárka látogatása.** Szent-Tamás, május 25. Brankovits pátriárka ma este öt órákor ideérkezett és rendkívüli lelkesült ovázóval fogadtatott. A község határán Katynszky Lázár plebános és a szerb hitköz élnöke, Drakulits Miklós községi bíró, Nátus Janos katolikus esperes-plebános ádvözölték. A pátriárka beszédében hangsúlyozta, hogy örömet jutt, mert ismeri Szent-Tamás községének hazafias polgárságát és annak testvéries összetartását és egyetértését. A pátriárka fogadására megjelent Szent-Tamás szücsjeva ötven bintón közte 15 négyfogatú diszkosin. A handérium 50 élőkelt fiatal emberből állott. A Ferencz-estornahidon túl diszes dadakupa állott, a házak fellobogozva a hidtól a község végösszig a lakosság ezrei állottak sorfalat. A harangok zngasa és mozzark durrogása között történt a bevonulás. A pátriárka előbb a szerb sorsfalat ment, mely előtt ténérbe öltözött lennyák állottak sorsfalat és viragok szórtak a pátriárka elé. A templomban rövid imádság után egyházas névben Barota ó-becsei esperes ádvözölte a pátriárkát, ki a pspóki trónusban állva mellet szavakkal köszönte meg a nagyzeret és zsvies fogadatlást mely minden várakozást meghaladta. A pátriárka beszédét a templomtól zsufozásig elépő hívek hársány zsviókkal fogadták. A szerb templomból a római kat. templomba hajított a pátriárka, hoi a kat. papság szivesen fogadta. A szeretett főpap ádvözölése a szomszéd községekkel több száz élőkelt polgár jelent meg. A pátriárka tiszteletére, kinek kíséretében tíz kolostorfiók és udvari pap van, este tüzijátékok és fáklyamenetet rendeztek.

* **Törbe került haramlabanda.** A jankovezi esend-
örség mult hetekben igen jó fogást tett, a mennyiben sikerült egy rablóbandát ártatlanul tenni, mely Szabadka-Szeged vidékén, nem-

külömben Bács m. felső vidékén garázdálkodott. A bandát a kis-
szallasi bírtokon loposon rájertve fogták el. Csakis nagy küzdelem
után tudtak a gazetteket lekötözni, mely alkalommal Tanczos
Lajos esendőr szoronyra egyik jó madar mellébe veteli, mire ez
megadta magát, egy ezinkos társa látva társának haziet forgópisz-
toljait ómagga ellen szegelte, s önkényi véget vetett életének. A
betesek saját vallomásuk szerint már 5 év óta folytatják a vidéken
garázdálkodásukat, miert csakis elismerés illel terék esendőrá-
gúnyok. különösen egyes tagjait mint Tanczos Lajost, Hulló
Károlyt és Nol Mátyás örömsztet.

* **Vörös intermezzo** riasztotta meg m. esőtűrtök este Szabadkán a Mária-Terézia park előtt békésen sétáló közönséget. Az eset a lövedéke bódé előtt történt, mely a vasúti feljáró halad-
lalu van felállítva, hol egy Ambrózi Sándor nevű, meglehetősen ptyókus állapotban levő mesterebmer forma egyén nagy néptömeg közepette egy másik egyén által arcon szurattat. A gaztelt oly gyorsan vitetett véghez, hogy a körállók csak akkor vették észre, midőn a sértett Ambrózi elküldtja magát és összerogyott, ezalatt a tettes elúnt. Többsen orvos után szüadatt s nemokára dr. Schmier és Kuthy h. főkapitány megjelenése, előbbi a sértült megvizsgálva, konstátálta, hogy csak könnyebb sérülés esett rajta, a sértült bérkosin a kórházba szállitatta. A tettest, ki még ugyanaz este kézkereált, a rendőrség bekísérte a most elméked-
lített tetének következményeiről.

* **Egy apa rémtettei.** Tóth Mihály kulpmi gazdamebert az Isten híven megdóttá eseméttelk, de úgy látszik, az Isten adományát nem jó szívvel vette, mert folyó hó 24-én az ismét más állapotban levő feleségét ezért kórhál kezde verni. A jave-
szekelő menyecske atyja, Gálczey Pál, ebben a verkedő ferjét meg akarta akadályozni. Azonban ez vesztére történt. A felbőszült Tóth Mihály előrántotta hieskjáit és apósnak lögyékbe szurta. Az öreg menten összeesett. A gyorsan odaérkezett orvosi segély nem menthette meg, a bevérarása után rögtön meghalt. A kijön-
szandott Tóth Mihály ezt annyira szívere vette, hogy fölment a padlásra és egy kötőfére felakasztotta magát. 10 éves leánykija észrevette a kiáltásra elősietett a szomszéd. Jő ideig löghatott már, mert midőn szomszédja látogta a kötelet, elelált állapotban volt. Az orvos azonban előre hozta és most egy pár esendőr fedezelo alatt várja további büntetését.

* **Ápolónók felvétele.** A magyar vörös-kereszt egylet folyó évi július hó 1-én új betegápolónói tanfolyamot nyit az Erzsébetkórházban. Az irdesbésben levő 11 helyre minden kifogástalan erkölcsű 20—40 életév között pályázhat, ki kellő ön-
nösítéssel bír. A folyamodványhoz, mely legkésőbb folyó évi június hó 18-ig terjesztendő be a magyar vörös-kereszt egylet központi igazgatóságához (Budapest, IV. koronaherceg utca 2.) a követ-
kező okmányok esatolandók: a) keresztlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat; b) ha az illető kiskorú vagy férjezet, beleegyezése a férjének, szülőknek vagy gyanúknak; c) erkölcsi bizonyítvány, mely vidékén az illető lelkesi hivataltól, nagyobb városokban egyszer-
sámd az illetékes hatóság által is kiállítandó; d) hiteles bizonyít-
vány arról, hogy magyarul és esetleg némétül beszélni, írni, olvasni tud, s kellő felgözi képességgel bír; e) hatósági bizonyít-
vány a folyamodó családi viszonyairól és foglakozásáról; az is igazolando, hogy folyamodó életétél hol töltötte; f) egészségi és himlőoltási bizonyítvány. Azok, kik mint betegápolónók a „vörös-
kereszt” szolgálatba kívánunk lépni, kell, hogy szabad akaratból, erkölcsi jóbb meggyőződésből, hivatászerfleg lépjenek e néhez, de magasztos életpályára, hogy a betegeket nem, osztály-
és valláskülönbég nélkül türelemmel, gyengédséggel, teljes odaadással apólják békében, haboruban, járványok idején egyarant. Az egy-
letli igazgatóság a beérkezett kérvények közül az alkalmasoknak látszókat kizemeli, s az illetékes felvételi vizsára meghívja. A vidékről berendelt folyamodók felvételét esetén uti költség meg-
terítésére tarthatnak igényt. A vizsgán egészségüknek és elegen-
dőkép értelmességnek talált nők egy havi próbaidőre felvétetnek. Ezen próbaidőn alatt a tanuló bármikor kilephet az egylet kö-
telekétől s viszont a kórházi igazgató által rövid uton elbocsátható. Az egy havi próbaidő után a tanuló gyakorlatnok felvétetik, s tartozik ekkor magát kötelezni, hogy magát az alapszabályoknak feltétlenül aláveti, és hogy a 6 hónap tanfolyamon kívül még 2 évig mint próba-ápolónó és 3 évig mint rendes ápolónó az egylet szolgálatában marad. Ennek biztosítására tartozik az ápolónó min-
denkori fizetésének 1/4 részét az egylet pénztárában visszatárolni és a levont összeget gyümölcsöztetve azon szolgálati idő be-
töltése után kapja ki, a melyre nézve az egylettel szemben köte-
lezettségét vállalt. A gyakorlati és elméleti kipepzetés 6 hónapig tart; az előadásokat a kórházi igazgató és az orvosok tartják. E tanfolyam befejeztével a tanuló vizsgát tesz és annak eredményéhez képest vagy mint próba-ápolónó nyer alkalmazást, vagy a további szolgálattevel fölmentetik. Vizsga teendő továbbá a 2 évi próba-
idő leteltével, a midőn is siker esetén a próba-ápolónó,rendes ápolónóvé nevezetik ki. A tanfolyam alatt az első hónapban a tanuló teljes ellátásban, a többi 5 hónapban ezen kívül ruházatban és havi 5 forint fizetésben részesül. A próba-ápolónó fizetése a teljes ellátáson kívül 100—120 frt évenként. A rendes ápolónóknak szorgalmához, ügyes-
ségéhez és szolgálati éveinek számához képest 120—240 frtnyi évi fizetés és teljes ellátás jár. Megbetegedés esetén az ápolónó az Erzsébet-kórház II. osztályán díjmentesen gyógykezeltetik. Tíz évi szolgálat után a rendes ápolónó megbetegedés esetén, nyugdíjra tarthat igényt. Ha az ápolónó szolgálatának teljesítése köz-
ben éri oly szeresétsélem, mely szolgálati képtelenséget van maga után, meg akkor is nyugdíjra tarthat igényt, ha még nem szolgált teljes 10 évet. A rendes ápolónó az első 3 szolgálati év betöltése után, viszonyat az egylethez ismét megújithatja a fen-
tebb említett feltételek mellett. A próba-ápolónók és rendes ápolónók beke idején az Erzsébet-kórházban vagy más kórházakban működ-
nek vagy magán betegeket apolnak, de minden esetben csakis az egylet megbízásából. — Oly férjes nők és özvegyek, kiknek kis-
koru gyermekeik vannak, az ápolónói kötelekbe rendszerint nem vehetők föl; kivételnek csak azon esetben lehet helye, ha a gyer-
mekek fenntartásáról és neveléséről minden tekintetben gondos-
kodva van és ezt a folyamodó teljes hitellességgel be is tudja bizonyítani. Végül megjegyezzük, hogy az ápolónók felvételének eszközletére s a vizsgálatok megtartására a következő bizottság van kikötve: gróf Zichy Nándor né palota és eszilagereszes hölgy mint elnök, Bischitz Davidné, özv. Královszky Istvánné, Rupp Zsigmondné, dr. Darányi Ignácz főgondnok, Ivanka Imre v. b. t. tanácsos, igazgató-választmányi tag, Lintner Imre igazgató és dr.

Schwarzer Ottó jegyző, mint bizottsági tagok; továbbá dr. Janny Gyula egyetemi magántanár, Erzsébet-kórházi igazgató, dr. Farkas László, dr. Puky Akos és dr. Takács Endre főorvosok és Szalkas Etelka főnökszony mint vizsgálók és Argay János íróadófőnök, mint a bizottság jegyzője.

Irodalom.

— **Schmitt Jenő** „Krisztus Istensége a modern emberek szellemében” című művéről az „Egyértékes” bírálatot írt a napokban, melyet lapunk mult számában közöltünk. A „Neuer Evangelischer Gemeindebote” is írt kritikát, a melyet szerző a lapok szerkesztőjének levél kíséretében rendelkezésre bocsátott. Közülük a bírálatot is Schmitt Jenő levelével azon okból, mert Zombor város közönsége bizonyára érdeklődni fog a fiatal bölcész szellemének fejlődése és tudományosságának előhaladása iránt.

Schmitt Jenő levele:

Bpest 1892. május 28-án.

Kedves barátom!

Köszönöm figyelmeket, melynélfogva a „Z. és V.” ream vonatkozó közleményeit velem közölted. Mert látom, hogy érdeklődöl ügyem iránt; küldöm a „Magyar Állam” két számát (ápril 27. és 30-ról) a hol egy kis újság-polémiaira is akadsz, melybe az ultramontan lappal ereszkedtem.*

Közlöm végre egy németországi evangélikus egyházi közlőny rövid bírálatát ide csatolva (Neuer Evangelischer Gemeindebote—Berlin 20. Mai 1892.) már csak azért is, hogy kimutassam, hogy Németországban az embereknek úgy látszik nincs olyan gyöngye gyanak és olyan nehézség felfogásuk, mint az „Egyértékes” bírálatjának, a ki morális indigstibban szenved és azért munkámat „nem egy könnyen élvezhetőnek” és „itt-ott homályosnak találja. Pedig az egyházi lapoknak meg egy könnyen férjgornakba az a szemleli táplálék, melyet én nyújtok. Különb ez a lap sem meri munkám veletjét meg is érinteni.

Üdvözlő barátod

SCHMITT JENŐ.

— A „Neuer Evangelischer Gemeindebote”, mely Berlinben jelenik meg, 1892. május hó 29 ki számában a következőket írja Schmitt Jenő legutóbb megjelent művéről: A ki a jelenlegi füzet- irodalmát átannalmányozza, esodálkoini fog, mily gazdagon és teljesen ebréd fel a vallásos-egyházi érdeklődés és mily sajátosság virágzásban hajt életet. Figyelemre méltó művéske e tekintetben Schmitt J., egy magyar bírósági irnok füzete: („Krisztus Istensége a modern emberek szellemében”) Janssen kiadása, Lipsce.) Szerző dithyambikus nyelvzettel, nemes képzeletteljes képekben ünnepeit az ideális Krisztust, a kit ő kibontakoztatott az evangéliumok minden történeti sorsópóbl és minden történelmi alapjából csak mint az isteni szeretetnek megtestesülését ünnepeit. Neki Isten egyedül a harmonikus, mindentegyesítő szeretet, mely mindenkiel egyformán rokon, mindenkihez egyformán közelálló, a melynek az elvesztett bárány nem ér kevesebbet, mint az igazak a menyországtan, a mely az istenit mindenben szemlélt és keresi, a mely minden „vétket magára vállal” s így tovább. Legels bben emlékeztetnek e fejtegetések, a melyeket nem a legmelyébb áhítat nélkül olvashatnak el, Jordan V. költeményeire és gondolataira a „Scehalok” ban. Anélkül, hogy részletben a gondolatokkal egyetérténné, meghatva érezzük magunkat az egésznek ideális lehetetlétől.

— **Befőték készítését** minden tekintetben megbízható módon ismerteti Erzsébet néni „Hogy” k’ell befőtni?” című könyve, mely rövid egy év alatt több ezer példányban fogyott el. A kiadó ezeg most egy bővített kiadást rendezett saját ala s mindazok, akik befőték készítésével foglalkoznak, megvehetik a jeles kis munkát, mert sokat tanulhatnak belőle. Ára 80 kr. Ugyanazon szerzőtől szinte most jelent meg a „Teszták könyve”, mely több mint 300-féle főt és sült tésztá készítésével ismert meg. Ára 1 frt. A „Hogy” k’ell befőtni?” című munka pedig szinte csaknem 300-féle befőt receptjét foglal magában. A két könyvet együtt rendelve 1 frt 40 kr-ért küldi meg a „Magyar háziasszonyok könyvtára” kiadóhivatala Nyíregyháza utánvétel mellett.

* Közelebb ismertetni fogjuk. a szerk.

Idegnek névsora a „Vadászkürt”-szállodában.

Május 27-től június 1-ig.

Goldstein Manó kereskedő, Bpest. — Tolner József jegyző, B.-Almas. — Schneckofer János kereskedő, Regensburg. — Blitz A. utazó, Bécs. — Winkler Max utazó, Hada. — Hille August utazó, Rozenheim. — Spitzer Moriz utazó, Wandorf. — Andrenyi Zsigmond utazó, Budapest. — Balcz Ferenc birtokos, Szeged. — Weiss József ügynök, Szeged. — Hecker Lajos kereskedő, Bpest. — Arsenstein Benjamin utazó, Reichenberg. — Szabo Péter birtokos, Páros. — Blau Rudolf vállalkozó, Mohács. — Brankovics Sira birtokos, Zenta. — Homola István gazdasági, Kis-Köszeg. — Grimos János vállalkozó, Kis-Köszeg. — Tauszig David vállalkozó, Mohács. — Kundgeher Ferenc utazó, Gruez.

Tűz elleni védekezés.

A tűzkarok elleni védekezés egyike ama kérdéseknek, melyek a biztosító intézeteket a legközelebből érintik. Nagyon sok tüzeset nem történt volna meg, ha a tűzzel, világító eszközökkel vagy éghető és explodáló anyagokkal környelmen nem bántak volna. A tüzesetek legközönségebbjei közé tartozik a gyertyákkal vagy lámpákkal könnyen gyúlékony anyagokhoz való közelítés, gyermekeknek gyufával való játéka, a cselédék részéről az égő lámpába való petroleumtöltés, benzinnel vagy spiritusnak használata égő gyertya mellett, égő lámpa mellett való elalvás, dohányzás istállóban, pajtáknban, székükben és padlásokon stb. Ha ily tüzeseteknél egy egész ház vagy vele együtt egy emberélet nem esik áldozatul, a rendőrség az ily esetekkel mitsem törődik. Pedig az volna rendjén, ha a rendőrség minden legkisebb karokat tényleg nem okozó tüzesetnél is erélyesen lépne fel, mert a legkisebb vigyázatlanságból is a legnagyobb veszedelmek támadhatnak, a mint tényleg a legnagyobb tüzesetek a legcsekélyebbnél látszó okokból támadnak. Meg kellene tiltani szigoruan, hogy könnyen gyúlékony anyagok, mint a minő a gyufaforgács, széna, szalma, ne legyenek úgy

felhalmozva, hogy meggyuladásuk esetén nagyobb veszedelmet okozhassanak. Nem volna szabad épületek közelében tüzet rakni, fegyverekkel lőni vagy tűzijátékokat rendezni. Az erdőben pedig csak bizonyos meghatározott körülmények között lehetne tüzet gyújtani. Némely külföldi országokban például a pipázást erdőben csakis fedett pipával engedik meg, — annyira óvatosak.

A tüvészélyes iparcikkek gyárainál a rendőrségnek külön szabályrendeleteket kellene alkotnia, a melyek kiterjednének a tüzelő anyagok elhelyezésére, ásványolajok és szeszfélékre, továbbá külön rendelkezés kivanatos a gázgyárakra, gyufagyárakra, malmokra, öntödékre és szövőgyárakra és külön rendelkezés kellene a vegyi szerek gyáraira, de legkivált lőpor és más gyúlékony és explodáló anyagok gyáraira.

A tüvészély elkerülése szempontjából igen lényeges intézkedés volna, ha a házak építésének mikéntjére nézve volnának törvényes intézkedések, a mik a külföldön, különösen Németországban, régóta fennállanak. Magyarországon e tekintetben nagyon rossz viszonyok uralkodnak, különösen az Alföldön. A nád- vagy szepedeļu házak egymás mellett szorongnak, — Nyáron az udvarra hordják a kicséplést szalmát, vagy némely helyen a mérges kím nem cséplést gabonát, ugy, hogy egy szikra elegendő arra, hogy egyszerre lángban álljon egy egész község.

De az ovatoság nem artana a városokban sem. Különös gondot kellene fordítani a tűzhelyek elkészítésére, a kemencékre, világító eszközökre és elektromos készülékekre. Oly tűzhelyek elé, melyek előtt nincs tüzetmentes anyag, ércelmezt kell tenni.

Ezek aprólkécses látszó dolgok, de nagyon lényegesek tűzbiztonsági szempontból, a minék nemcsak a biztosító társaságok, hanem első sorban maga az ország venné hasznát.

Magyarországon ugyis nagyon sok a tüzeset. A kissebket nem is említve, ott van a csak néhány év előtt támadt rendkívüli tüvész. Nagy-Károly, Tokaj és Torockó elpusztulása óriási töket képvisel, S e városokat nem lehetett megmenteni.

Nem elég az önkéntes tűzoltó-testületek szervezése, — ezek csak a támadt tűz elfojtására üdvösek; oda kell törekedni, hogy praeventív intézkedésekkel lehetetlenné tegyék egész városok és községek pusztulását.

M. U.

Hirdetések.

3418 sz.
1892. május 28.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Braseh Sámuel buziási lakos végrehajthatónak Lövinger Antal buziási lakos végrehajtást szenvedő eleni 1100 frt tőkekötvetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíróság) területén lévő s Kerynáján és annak határában fekvő a kerynájai 573. sz. b. A. I. a. foglalt s Lövinger Antal néven álló 281. b. r. sz. 137. ö. i. sz. háza és beltelekre 1000 frt kiküldési árban és pedig a C. 14. sorsz. a. özv. Pollák Józsefnő szül. Neugebauer Sarolta javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartása mellett esetleg e nélkül is, a mennyiben ezen ingatlan oly árban adatnék el, mely a szolgálomjog bejegezését megelőző terhek födözte szempontjából szükséges 14000 frt összeget meg nem üti, az arverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgálomjog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újabban elárvereztetik; továbbá a kerynájai 674. sz. b. sz. A. 1. sorsz. a. foglalt s Lövinger Antal néven álló 5630/a hrsz. 322/1. □ öles szőlő a C. 12 sorsz. a. özv. Pollák Józsefnő szül. Neugebauer Sarolta javára bekebelezett életjáradék fenntartása mellett 194 fuban ezennel megállapított kiküldési árban az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi július hó 1-ső napján délelőtti 10 órakor Kerynaja községfőzánál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadéképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban 1892. évi márczius hó 23. napján.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. bíró.

Női ruházatok	Selyem-Pongis	Mosószövetek
Napernyők		
Kalapkak		
Női- és úri-dívtárak		
Kabátok		
Capes		
Függönyök	Szőnyegek	Disztárgyak

Felhívás!
A koronázás 25 éves jubileuma alkalmából
figyelmetztjük a Budapestre felrúduló közönséget

HIRSCH TESTVÉREK
DIVATÁRUHÁZÁRA
Budapest, IV., Váci-utca 3
mely nagy kiterjedtségénél és szép fekvésénél fogva
Magyarország fővárosának látványosságát képezi.
Szigorú szállítási alapelvek.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható.
Női ruhásztyé-minták kívánatra bérmentve.
Képekkel dúsan ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve. 2-3

Ponyvák — **Zsákok**

Sebes és Beck
technikai gép és zsiradék üzlet
Budapest, Teréz körút 33. sz.
Dúsan felszerelt raktár legjobb szerkezetű
ekék-, boronák-, vetőgépek-,
rosták-, tengeri morzsolók-,
tricourók- s egyéb gazdasági gépekben.
Szerszámok és eszközök a malom-mező-gazdálkodási és gépészeti szükségletekhez.

Valódi Oliva Árjegyzékek Hamisítatlan
Gépolaj. kivanatra Monfateci
bermentve és ingyen Konfeci.

Hirdetmény.
Ő császári és apostoli királyi felségének
1892. január hó 8-án kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XVI. m. kir. államsorsjáték,
melynek tiszta jövedelme a „Magyar Hírlapiról nyugdíjintézet” a székelyudvarhelyi „Mária Valéria” gyimnázium, az országos köznevelési egyesület számtalan bizottság, a finnei gyermekmenek, a vagonatlan m. kir. hivatalnokok özegei és árjai részére alakított alap, a mármaros-szigeti kórház, a Temesvári tervezett kórház, a budapesti általános poliklinikai egyesület és a munkási kórház javára fog fordítani.

Egy sorsjáték összes 3435-ben megállapított nyereményei az alább következő játékvizs szerint: **160.000 forra rugnak** és pedig:

1 nyeremény	40.000 forra	300 nyer. egyenk. 50
2 nyeremény	10.000	frt 150000 frt.
3 nyer. egyenk. 5000 forra	15.000	
10	1000	10.000
20	500	10.000
100	100	10.000

A húzás visszavonhatatlanul 1892. évi július 23-án történik.
Egy sorsjegye ára 2 forint o. é. van megállapítva.
Sorsjegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapesten (Post fővámház felmentől) továbbá megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre kelendő; valamennyi lotto-, ső és additivalvány a legutóbbi postahatárral, a becsi „Mercur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyről közzélen. Budapest, 1892. április 1-én.

M. kir. Lotto-igazgatóság.

A DREHER ANTAL-féle kiviteki palacszkőr

Megrendelési cím: **Dietrich és Gottschlieg Budapest**
vagy: **Dreher Antal Kőbánya.**

Chakis teljeren lelepedett, tehát tökéletesen kiviteki sőr székelydósa, folyton friss üvegűtőben, a minőség hamisítlan volta mellett kecsessé vállaltatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.
Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Mután gyakran megtörtént, hogy idegen készítményű és gyöngybb minőségű SÖRÖK DREHER ANTAL Kiviteki sőr-cím alatt forgalomba hoztatnak, a t. cz. Dreher-féle kiviteki sőr-fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegekint, melyen a Dietrich és Gottschlieg név olvethetn kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Figyelmetztés!

Oblat Károly könyvnyomdájából, Zomborban.